

MØTEBOK

SAK NR: **27/2021**
SAKSBEHANDLER: **Anne Frugård**
Arkivnr.:

MØTEDATO: **21.6.2021**
MØTESTED: **Tingvang**

SIGN: _____

Utskrift til:
Statskog SF

Deling av Løken gård gnr 34/1. Vurdering av allmenningsretten mm.

Saksdokumenter:

- Øystre Slidre kommune sak 63/20. Formannskapet, møtedato 20.08.2020.
- E-post fra Statskog 6.5.2021.

Saksopplysninger

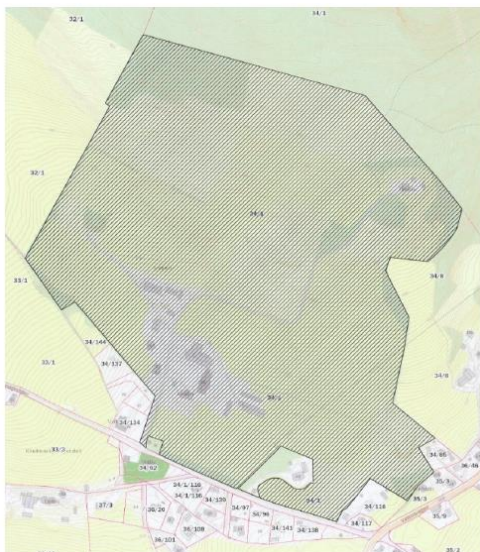
Utdrag fra kommunens saksbehandling:

«Jordbruksarealet på Løken med tilhørende bygninger har vore drive som forskingsstasjon sidan 1918, og det har vore betalt leige til OVF for arealet. Bygningsmassen inklusiv stølsbygga på stølen Bergset, har stort sett vore oppfølgd av leigetakar LMD.

Gjeldande kontrakt mellom OVF og LMD/NIBIO vart inngått i 1982 for ei periode på 50 år. I søknaden blir det opplyst at forsøksjordarealet er kring 300 da, og at skog- og utmarksarealet på kring 12000 da har vorte drifta som eige forretningsområde av OVF.

NIBIO har gjort vedtak om å legge ned forskingsverksemda ved Løken med verknad frå 1. januar 2021, og det er opplyst at det er inngått ei intensjonsavtale mellom OVF og LMD om kjøp av arealet vist på bildet under, og at arealet vil bli avhenda utan føremålsendringar. Søknaden er ei rein delingssak etter jordlova, og krev ikkje endring av føremålet etter plan og bygningslova.

Stølarealet, stølsrett og stølsbygningar skal høyre til den frådelt eigedomen.»

Det er ikkje i søknaden sagt noko konkret om kva planar LMD har med eigedomen etter delinga, men i den prosessen som har vore mot kommunen har vi forstått at eigedomen etter deling, når LMD har blitt eigar av både grunn og bygningar (LMD), skal seljast eller på annan måte overførast til andre.

Kommunen sine kart viser eit totalareal på ca. 330 da, som fordeler seg på 174 da fulldyrka mark, 9 da overflatedyrka og 89 da innmarksbeite, eit tun-areal på 29 da og resten skog. Stølen på Bergset GBNR 53/1/438 har kring 52 dekar fulldyrka mark.»

Formannskapet sitt vedtak:

”Formannskapet gir i samsvar med delegeringsreglementet løyve etter §12 i jordlova til deling av GBNR 34/1 som omsøkt. Ei deling av eigedomen, med overføring av det omsøkte arealet til LMD slik at arealet og bygningane ved Løken gard vert samle til ein eigedom, vil på enkelte vilkår vera tenleg for eigedomen. Løken gard har i over 100 år vore nytta til utprøving og testing av nye sortar for landbruket, noko som har vore gagnleg for samfunnet og landbruket.

Eit vilkår for delinga er at denne aktiviteten kan halde fram på den frådeltte eigedomen. Løyvet er difor gitt på vilkår av at eigedomen etter delinga i si heilskap, blir nytta til aktivitet som er gagnleg både for eigedomen og samfunnet, og at utprøving og testing av nye sortar for landbruket kan halde fram. Vidareføring av denne aktiviteten vil også sikre omsynet til busetjing og arbeid i området.»

Statskog skriver i e-post 6.5.2021 til fjellstyret:

«Løken gård har rettighet til støl ved Berset, 53/1/438 og forsøkslåve ved Bjørnhaugmyrane 53/1/439, som er fredet, der har vi en egen kontrakt.

Eiendommen Løken gård var 34/1, men den er fradelt og fått nytt matrikkelnr, 34/151. Fradelingen skjedde 28.9.2020.

Hjemmelshaver til 34/1 er OVF (Opplysningsvesenets fond) og det som er igjen av 34/1 er så vidt jeg kan se, ca 10 000 dekar skog, med innslag av noe beiteareal.

Det som er 34/151 er en rein jordbrukseiendom på ca 325 dekar, der nåværende eier er LMD, og det er den som skal selges.

For å være sikker på at stølen følger jordbrukseiendommen 34/151 og ikke skogeiendommen 34/1, må Statskog be om at fjellstyret vurderer og vedtar hvilken eiendom som nå er rettmessig rettighetshaver til støl og tomt til freda låve.

(Vi vil endre matrikkelenheten på 439 til å være et punktfeste, da vi skulle gjort det for lenge siden.)»

Jordbrukseiendommen Løken gård har fått nytt matrikelnummer 34/151, mens skogeiendommen har beholdt det tidligere gnr 34/1. Valdres jordskifterett har gjennomført den praktiske delinga, og denne er rettskraftig.

Utskrift fra NIBIO gardskart

34/1

Markslag (AR5) 7 klasser		AREALTALL (DEKAR)	
	TEGNFORKLARING		
3	Fulldyrka jord	0.7	
	Overflatedyrka jord	0.0	
	Innmarksbeite	0.4	1.1
	Produktiv skog *	6820.9	6820.9
	Annet markslag	3069.4	
	Bebygd, samf., vann, bre	217.1	3286.5
	Ikke kartlagt	0.0	0.0
	Sum	10108.5	10108.5

* Produktiv skog er skog på fastmark og myr med skogbonitet lav eller bedre.

34/151

Markslag (AR5) 7 klasser		AREALTALL (DEKAR)	
	TEGNFORKLARING		
4	Fulldyrka jord	215.4	
	Overflatedyrka jord	9.2	
	Innmarksbeite	91.5	316.1
	Produktiv skog *	26.3	26.3
	Annet markslag	17.7	
	Bebygd, samf., vann, bre	26.3	44.0
	Ikke kartlagt	0.0	0.0
	Sum	386.4	386.4

* Produktiv skog er skog på fastmark og myr med skogbonitet lav eller bedre.

Lovgrunnlag

§ 2 i Fjelloven

«Rett til allmenningsbruk ligg til bygd eller grend som frå gamal tid har hatt slik rett. Retten skal kunne nyttast på ein måte som til kvar tid er i samsvar med rasjonell bruk, og som er naturleg etter tida og tilhøva.

Rett som er knytta til jordbrukseigedom kan berre utnyttast så langt det skjer i tilknytning til drifta av eigedomen som jordbruk, og så lenge eigedomen vert driven som jordbruk. Med dei unntak som går fram av lova her, kan slik rett ikkje avhendast, leigast bort eller krevjast avløyst mot vederlag. Vert gardsdrifta nedlagd og jorda teken i bruk til føremål utanom jordbruksnæringa, fell retten bort. Det same gjeld om ein eigedom ved sal eller oreigning misser så mykje av jorda at den ikkje lenger er å rekna som ei jordbruksmessig eining, eller vert delt på ein slik måte at ingen av jordpartane etter delinga er å rekna som jordbruk.

Twist etter siste punktum i andre stykket vert avgjort ved skjøn.»

Vurdering

Løken er en gård med mange hundre år lang historie, og det ble etablert en førsøksgard her allerede i 1922.

Løken gård er og har vært en spesiell eiendom i lang tid. Nå har Løken gård gnr 34/1 gjennomført jorddeling etter jordloven. Gårdstunet og jordbrukseiendommen har fått nytt gnr 34/151, men gnr 34/1 tilhører skogeiendommen.

Det går fram av § 2 i fjelloven at: *Rett til allmenningsbruk ligg til bygd eller grend som frå gamal tid har hatt slik rett. Lenger ned står det; Vert gardsdrifta nedlagd og jorda teken i bruk til føremål utanom jordbruksnæringa, fell retten bort. Det same gjeld om ein eigedom ved sal eller oreigning misser så mykje av jorda at den ikkje lenger er å rekna som ei jordbruksmessig eining, eller vert delt på ein slik måte at ingen av jordpartane etter delinga er å rekna som jordbruk.*

Det fremstår som tydelig at allmenningsretten fortsatt er i behold etter delingen. I denne saken skal fjellstyret derfor vurdere hvilken av delene som er å betrakte som jordbruk, og som skal ha allmenningsretten. Saksbehandler mener at det riktige her er at allmenningsretten skal følge jordbrukseiendommen 34/151. Jordbrukseiendommen 34/151 bør derfor bli rettmessig rettighetshaver til stølen på Berset, og tomt til freda låve på Bjørnhaugmyrane.

Forslag til vedtak

Løken gård gnr 34/1 har gjennomført jorddeling etter jordloven. Gårdstunet og jordbrukseiendommen har fått nytt gnr 34/151, men gnr 34/1 tilhører skogeiendommen.

Med denne bakgrunn beslutter fjellstyret med hjemmel i fjelloven § 2 at allmenningsretten og stølen følger jordbrukseiendommen 34/151. Jordbrukseiendommen 34/151 blir derfor rettmessig rettighetshaver til stølen på Berset, og tomt til freda låve på Bjørnhaugmyrane.

Vedtak

Løken gård gnr 34/1 har gjennomført jorddeling etter jordloven. Gårdstunet og jordbrukseiendommen har fått nytt gnr 34/151, men gnr 34/1 tilhører skogeiendommen.

Med denne bakgrunn beslutter fjellstyret med hjemmel i fjelloven § 2 at allmenningsretten og stølen følger jordbrukseiendommen 34/151. Jordbrukseiendommen 34/151 blir derfor rettmessig rettighetshaver til stølen på Berset, og tomt til freda låve på Bjørnhaugmyrane.

Enstemmig.

Vedtaket er hjemlet i fjellovens § 2 siste ledd. Twist om vedtaket skal avgjøres ved skjønn, jfr. § 10, 2. ledd og §§ 33 og 34 i fjelloven. Eventuelt skjønn må kreves innen 3 uker fra mottak av dette vedtak.